

Bazovica, ti predragi si naš dom,
roke slovenske zveste so te dale,
drag spomin na tebe nosil bom,
ponos kvarnerske lepe si obale.
Slavko Arbiter, »Bazovica«

KAŽIPOT

mesečnik slovenske skupnosti na Reki in v PGŽ

ISSN1845-5034

april 2008

letnik IV

Kažipot

Mesečnik slovenske skupnosti na Reki in PGŽ

Ureja uredniški odbor:

Milan Grlica, Dušanka Gržeta, Marjana Mirković, Darko Mohar, Vitomir Vitaz

Podpinjol 43, 51000 Reka, Hrvaška
tel.: 324 321, 215 406, faks: 334 977

Glavna urednica: Marjana Mirković,
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
Tel.: 091 593 6086

Priprava, prevodi in oprema besedil
Marjana Mirković v okviru projekta SI-T

Lektorica Darka Tepina Podgoršek

Izdajateljji:

Slovenski dom KPD Bazovica, bazovica@bazovica.hr
Svet slovenske narodne manjšine Reke, vslonmg.ri@gmail.com
Svet slovenske narodne manjšine PGŽ,
vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

ISSN 1845-5034

Oblikovanje: Krispin Stock

Tisk: Tiskara Sušak

Prelom in tehnično urejanje:
Krispin Stock

Mesečnik finančno podpirajo:
Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
Mesto Reka
Primorsko-goranska županija
Svet za narodne manjšine RH

Naklada je 600 izvodov

Na naslovnici: V okviru predsedovanja Slovenije Evropski uniji
tudi Dan slovenske kulture na Reki. Mladi idrijski glasbeniki
na reškem Korzu. Foto: Istog Žorž.

Karikatura:
Bojan Grlica

Slovenski dom KPD Bazovica
tajništvo, knjižnica in klubske prostori
torek in četrtek: 10.00-12.00, 18.00-20.00
MePZ - vaje

ponedeljek: 18.00-21.00

Dramska skupina

sreda, po dogovoru

Folklorno-plesna skupina

torek in četrtek: 19.00-21.00

Planinska skupina

torek: 20.00-22.00

Svet slovenske narodne manjšine Reke

sreda: 10.00-12.00

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ

sreda: 10.00-12.00

Mladinska skupina

druga in četrta sobota: 16.00

www.bazovica.hr/mladinci

Kažipot junij 2008,

št. 39, letnik IV

O	obvestilo.....	3
d	dogodki april.....	5
d	dogodki maj.....	5
n	napoved junij.....	12
n	napoved julij.....	17
i	iz drugih društev in svetov.....	18
n	nespregledano.....	19
a	aktualno.....	20
z	zanimivosti.....	22

Posvetovalni referendum v RS

V Sloveniji bo 22. junija 2008 potekal posvetovalni referendum o območjih in imenih pokrajin v Sloveniji ter statusu Mestne občine Ljubljana. Vodja konzularnega oddelka na veleposlaništvu RS v RH, prva sekretarka Katarina Gradič Režen, je v tej zvezi na naslove društev poslala posebno sporočilo. Državljanke RS s prebivališčem na Hrvaškem, ki so vpisani v volilni imenik, med drugim obvešča, da tokrat ne bodo mogli glasovati po pošti, svojo pravico do udeležbe na referendumu pa bodo lahko uresničili na dva načina:

- na dan glasovanja bodo na sedežu okrajne volilne komisije v RS zaprosili za izdajo potrdila, na podlagi katerega bodo glasovali;
- lahko bodo glasovali tudi na posebnih voliščih v RS, če bodo to pravočasno sporočili okrajni volilni komisiji (do vključno 19. junija 2008). Volilni imeniki državljanov RS s prebivališčem zunaj RS bodo razgrnjeni na Ministrstvu za notranje zadeve RS v Ljubljani od 3. do 7. junija 2008. Dodatna pojasnila so objavljena na spletnih straneh državne volilne komisije: <http://www.dvk.gov.si>

Slovenski parlament je s spremembo ustave omogočil uvedbo pokrajin kot samoupravnih lokalnih skupnosti in hkrati »pooblaščenih« državnih upravnih enot. Predlagani pokrajinski zakoni, ki so v dvomilijonski državi predvidevali ustanovitev štirinajstih pokrajin, so bili v parlamentu zavrjeni, prav tako ni bil sprejet predlog opozicije o razpisu posvetovalnega referenduma, ampak bo ta potekal na predlog vladne koalicije, ki med drugim predvideva eno pokrajino manj. Referendum 22. junija bo posvetovalni, kar pomeni, da izid za predlagatelja niti poslance ni obvezujoč. Volivci bodo z glasovanjem podprli ali zavrnilli vladni predlog o razdelitvi države in poimenovanju pokrajin. Referendum bo trinajst, potekali pa bodo na območjih, ki naj bi v prihodnosti postali pokrajine (12 plus mesto Ljubljana, ki bi tako po vzoru nekaterih podobnih ureditev v Evropski uniji dobilo status samostojne pokrajine z vsemi pokrajinskimi pristojnostmi).

Več: www.rtvsl.si, www.rvk.si

Marjana Mirković

Vodja konzularnega oddelka na Veleposlaništvu RS v RH prva sekretarka Katarina Gradič Režen nam je sporočila, da zaradi številnih in nujnih obveznosti v Zagrebu junija na Reki žal ne bo konzularnega dne, predvidenega prvo sredo v mesecu. Datum naslednjega konzularnega dne bo pravočasno objavljen na tabli za obvestila v Slovenskem domu KPD Bazovica ter v Novem listu in na Radiu Rijeka. Vsi zainteresirani se lahko za urejanje konzularnih zadev do takrat oglasijo na veleposlaništvu v Zagrebu vsak delovni dan od 9.00 do 12.00.

Marjana Mirković

Prijave za slovenske igralne urice v vrtcu

Svet slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije zbira prijave za igralne urice v slovenščini kot prvi korak za organizacijo vrtca. Če bo dovolj prijavljenih, bodo urice predvidoma potekale v enem od reških vrtcev. Informacije ob sredah od 10. do 12. ure (tel.: 324 321, 091 593 6086).

Marjana Mirković

PISMO

Pismo iz Avstralije, Marija Iskra

Nekdanja Rečanka in članica KPD Bazovica, doma iz slovenske obmejne vasi Novokračine, že dolgo let živi v daljni Avstraliji, kjer je aktivna v slovenskem društvu Jadran, stik z domovino pa ohranja tudi prek omrežja in pogosto spremlja Kažipot. S pismi, ki pričajo o dejavnosti rojakov na tej oddaljeni celinii, nas je razveselila že večkrat, nazadnje v začetku aprila. Tudi tega objavljamo v celoti, se zanj zahvaljujemo in jo vabimo, da se še kaj oglaši.

Marjana Mirković

Marija Iskra: Klub Jadran

Nedavno sem odprla spletno stran vašega lista Kažipot in bila prijetno presenečena ob obilici vsega, kar se je dogajalo pri vas ob 60. obletnici ustanovitve vašega kluba. Čestitam, zelo ste aktivni in zmožni.

Lahko pa povem, da tudi na našem koncu sveta nismo počivali. Če se vam zdi primerno, ob-

javite! V našem klubu Jadran je bilo kar živo. Svet slovenskih organizacij Victorie (SSOV) vsaki dve leti organizira vseslovenski festival, in to vsakokrat v drugem klubu. Letos je čast pripadla klubu Jadran. Čeprav se ta slovesnost organizira skupno, je največ dela na ramenih ravnog kluba, kjer festival poteka. Praznovanje je potekalo prva dva dneva v marcu. Deležni smo bili lepega vremena, zato je bila obiskanost maksimalna. Posebno privlačna je bila skupina, oblečena v narodne noše, ki je pri vходу pozdravljala obiskovalce in gostom pripenjala pušeljce.

Festival se je začel s sveto mašo, ki jo je daroval pater Ciril Božič in se posebej zahvalil vsem, ki požrtvovalno delajo za slovensko skupnost. Uradni del festivala se je zatem začel s slovensko in avstralsko himno. Zapeli sta ju Anna Tegelj in Helen Trinnick, sledil je pozdravni govor predsednice Jadrana Romane Zetko in nagovor predsednika SSOV-a Stanka Pence ter nagovori uradnih predstavnikov. Festival je odprl odpravnik poslov slovenskega veleposlaništva v Canberri, Gregor Kozovinc, sledil je kulturni program. Povezovala sta ga Vilma Zanetič v angleščini in Stojan Brne v slovenščini, nastopili pa so folklorna skupina Iskra, pevski zbor Planika, Tap Dancing Erike Hirzinger in Courtney Jeros. Z recitacijama Župančičeve Ločitve pa sta se predstavili Marija Iskra v slovenščini in Martha Mrhar (Parting) v angleščini. V glasbenem delu so nastopili kvartet Jadran (N. Burlovič, I. Valenčič, E. Kalčič in M. Vihtelič) ter A. Tegelj in H. Trinnick s pesmima Moj dom in Siva pot. Razstavo ročnih del na internetu je kot prvo takšno razstavo naših izdeljencev predstavila gospa Sasha Ceferin v sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem iz Ljubljane.

Na ogled so bile še razstave ročnih del, medu, umetniških del in slik, ki so jih razstavili John Kodrič, Edo Surina in Ivan Valenčič. Na predstavi Pokaži, kaj znaš so nastopali razni talenti, tudi razstava peciva ni manjkala, najboljše in najlepše je bilo nagrajeno. Sledila je podelitev športnih nagrad zmagovalcem in žrebanje bogatega srečolova. Najatraktivnejša pa je bila predstavitev starih kmečkih navad v organizaciji Stojana Brne, izumrtih običajev, ki jih naši otroci in vnuki lahko vidijo samo še v filmu. Velika skupina ljudi v starih kmečkih nošah se

je podala na košnjo. Moški s kosami, ženske z grabljami, košarami, košarami na glavi, s po domače pripravljenim kosilom (krompir, zabeljen z ocvirki, in klobasami), nato pa veselo rajanje. Bilo je enkratno. Piko na i pa so seveda postavili naši gostje iz Slovenije - ansambel Snežnik iz Ilirske Bistrice v sestavi Jože Jenko iz Šembij, Ivan Kompan iz Jablanice, Danilo Čekada iz Dolenj in Miro Paškvan iz Ajdovščine. Ob njihovih ubranih zvokih, prijetnem petju in toplih besedilih pesmi smo plesali in se veselili pozno v noč, pravzaprav do ranih jutranjih ur. Bilo so neutrudni, saj so enako zavzeto naslednji dan spremljali povorko Kmečke navade, pa tudi navdušenje občinstva je bilo zvrhano. Ansambel Snežnik je obiskal tudi druga slovenska društva in povsod je bilo veselo in sproščeno.

Hvala vam, člani ansambla Snežnik, prinesli ste nam košček Slovenije in nam popestrili nekaj lepih in nepozabnih trenutkov. Upam, da ste tudi vi odnesli lepe in prijetne spomine z gostovanja pri nas.

Živahno in pestro dogajanje na slovenskem festivalu v Victorii v Avstraliji. Foto: Maria Iskra.

DOGODKI APRIL

12. april

Slovenski dom KPD Bazovica
Sobota greha, komedija
Igralska skupina KUD Drežnica

Nastop igralske skupine KUD Drežnica iz Posočja je znova razveselil in nasmejäl občinstvo v dvorani Slovenskega doma KPD Bazovica. Tokrat so se predstavili s komedijo v treh dejanjih, Sobota greha, ki jo je napisal Alessandro De Stefani. Na odru so se igrali in tudi zabavali Jernej Bric (Leonardo), Urška Kranjc in Miran Skubin - Piko (zakonca Grandi), Silva Skubin (pevka v varieteu, nekoč) in Dario Bizjak (inšpektor). Predstava je bila odigrana z veliko zavzetostjo in trudom, gledalci pa so nastopajoče, ki so s skupnimi moči poskrbeli za režijo, sceno in kostume, nagradili z zasluženim ploskanjem, pohvale pa prejeli tudi od gledališkega zanesenjaka Alojza Usenika. Predsednik KPD Bazovica Vitomir Vitaz se je gostom zahvalil za nastop in izrazil upanje, da nas bodo še kdaj počastili z obiskom. Vodja igralske skupine KUD Drežnica Rina Berginc pa se je zahvalila za povabilo in prisrčen sprejem, o sodelovanju v prihodnje pa je tekla beseda na poznejšem prijetnem in sproščenem druženju.

Marjana Mirkovič

Rina Berginc in nastopajoči. Foto: Marjana Mirkovič.

DOGODKI MAJ

1. maj

Praznik dela v Sloveniji: proslave,
mlaji in budnice

Na predvečer prvega maja so po vsej Sloveniji zagoreli kresovi; največ so jih pripravile sindikalne organizacije v opozorilo, da je praznik dela še vedno aktualen. Največja

slovenska sindikalna centrala Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) je letošnje praznovanje organizirala pod geslom Ideologije odhajajo, naš boj ostaja.

Tradicionalno se je praznovanje praznika dela začelo z godbami - tradicijo, še vedno ohranjeno v številnih krajih po Sloveniji -, ki so igrale delavske budnice, sledil pa jim je sprehod delavcev na bližnji hrib ali v gozd, kjer so se povseselili ob hrani in pijači, s seboj pa ponesli simbol prvomajskega praznovanja, nagelj in značko, marsikje pa so postavili tudi mlaje.

Na dan praznika so potekala številna slavlja; v Ljubljani je bilo tradicionalno zborovanje na Rožniku, od koder so delavci poslali sporočilo, da od delodajalcev zahtevajo višje plače, od države pa več socialnega dialoga in odpravo krivičnih davkov. Na že 27. tradicionalnem prvomajskem srečanju dolenskih delavcev na Debencu nad Mirno, kjer se je letos zbralo več tisoč obiskovalcev, pa je bil slavnostni govornik predsednik RS dr. Danilo Türk. Med drugim je opozoril, da je prispevek delavcev k ekonomskemu uspehu velik, a ne vselej ustrezno priznan ter poudaril, da so se Sloveniji z vstopom v EU odprle nove možnosti vsestranskega razvoja. Odnosi med kapitalom in socialno varnostjo morajo biti pravilno naravnani in zagotavljati socialno državo, je dejal. Dodal je, da ob delu in dostojanstvu, ki ga to prinaša, velja skrb nameniti tudi varovanju

Predsednik RS dr. Danilo Türk je spomnil, da so bili v obdobju, ko je nastal ta praznik, postavljeni temelji sodobne človeške družbe, minimalni standardi človekovih pravic, med katere spadajo tudi osemurni delavnik, pravica do počitka in druge delavske pravice, ki so bile zapisane v splošno deklaracijo človekovih pravic v Združenih narodih.

Foto: www.siol.net

okolja, obvladovanju podnebnih sprememb in razumevanju modernih oblik revščine ter delovanju za boljšo medgeneracijsko solidarnost, odpravljanje vseh oblik nasilja in pritiskov na delovnem mestu, v družbi in v mednarodnih odnosih.

Praznovanje praznika dela sega v leto 1890, v spomin na dogodke v Chicagu v ZDA leta 1886, ko so tamkajšnji delavci zahtevali osemurni delavnik, policija pa je proteste zatrla. Pri tem je umrlo šest ljudi, praznik dela pa se je začel praznovati v njihov spomin. Slavijo ga v številnih državah, ne praznujejo pa ga v ZDA, od koder izvira. Američani se pravic delavcev spomnijo vsak prvi ponedeljek v septembru.

V Sloveniji se je praznik dela začel praznovati šele v 20. stoletju, kot državni praznik pa je bil uzakonjen leta 1948.

Slovenska društva na Hrvaškem prvega maja ne slavijo več, nekaj let so ga z izletom v naravo proslavljali le v splitskem Triglavu in puljski Istri, a so to tradicijo v zadnjih letih povsem opustili.

Marjana Mirković

Lani so v Boštjanu pri Senvnici podirali svetovni rekord z najvišjim kresom. Foto: www.siol.net

3. maj Dan osvoboditve Reke

S polaganjem vencev pred spomenik osvoboditve na Delti in priložnostnim kulturnim programom so najvišji predstavniki mestnih oblasti in borčevske organizacije počastili spomin na velik in težak boj za osvoboditev Reke 3. maja 1945. Slovesnost je potekala na zgodovinsko in simbolno pomembnem kraju v mestu, kjer je bila kot posledica italijanske okupacije Reke postavljena umetno ustvarjena meja, ki je mesto ločevala na Sušak in Reko. Njuno simbolično združitev je leto dni po os-

voboditvi pomenil novo zgrajeni most.

Reški župan Vojko Obersnel je spregovoril o pomenu reškega praznika in navzoče povabil k ogledu razstave v Mestnem muzeju, na kateri je predstavljena razrušena Reka prve dni po osvoboditvi. Imenuje se Reka po 3. maju 1945, spremlja jo zanimiva zgoščenka na to temo, na ogled pa so posnetki mesta, ki so ga v letih 1944 in 1945 bombardirali zavezniki. Uničeni so bili številni industrijski obrati in posamezne mestne četrti, nekatere so bile poškodovane tudi v bojih za osvoboditev mesta. Največje razdejanje so povzročili Nemci, ko so se pred enotami 4. armade umaknili na desno obalo Rječine, med Reko in Sušakom zrušili vse cestne in železniške mostove, obe pristanišči pa spremenili v kup železja in kamenja.

Marjana Mirković

V prvih povojnih letih je bil most zbirališče Rečanov in mesto predvolilnih srečanj, proslav in mitingov v podporo novim oblastem, je v katalogu zapisal avtor razstave Mladen Grgurić. Foto: Marjana Mirković.

Nekdanji obmejni most, zgrajen leta 1926, je bil med drugo svetovno vojno dvakrat miniran, 1943 in 1945. Posnetek z razstave. Foto: Marjana Mirković.

3. maj
Etno Pušča
Mednarodni festival folklorne

V okvir aktivnosti Evropskega leta medkulturnega dialoga (2008), ki sta ga razglasila Evropski parlament in Svet Evropske unije, so se vključili tudi na Hrvaškem. V Pušči je 3. maja tako potekal drugi mednarodni festival folklorne, letos posvečen tudi medkulturnemu dialogu, k sodelovanju pa so zato povabili tudi predstavnike kulturnih društev narodnih manjšin. V dvorani tamkajšnje osnovne šole je nastopilo skupno štirinajst skupin, dejavnost slovenske narodne manjšine pa je, glede na to, da nobeno od društev nima folklorne skupine, predstavil MePZ KPD Bazovica pod vodstvom Franja Bravdice. Po besedah Alojza Usenika je bila udeležba na dogodku, na katerem je navzoče pozdravil tudi odposlanec predsednika RH Stjepana Mesića, zelo pomembna, zlasti ker so društvo Bazovica predstavili kot "eno najbolj organiziranih na Hrvaškem". Žal zaradi prevelike gneče in hrupa dober nastop zbora ni naletel na odziv, ki bi si ga pevke in pevci zaslužili.

Marjana Mirković

7. maj
Kulturni dom, Raša
Nastop dramske skupine KPD Bazovica Reka

Na povabilo Društva Slovencev Labin je v kulturnem večeru nastopila dramska skupina Slovenskega doma KPD Bazovica. Njeno dejavnost in društvo nasploh je predstavil predsednik labinskega društva Kristian Stepčić Reisman, dogodek pa je povezovala Zdenka Jelovčan, tajnica KPD Bazovica in članica dramske skupine. Njen donedavni vodja Alojz Usenik je ob tej priložnosti recitiral monolog iz Cankarjevega Hlapca Jerneja in njegove pravice, a tokrat tako doživeto, da je občinstvo ganil do solz. Zatem pa je uspešno poskrbel za vedro razpoloženje in skupaj s soigralko Loredano Jurković odigral odlomek iz komedije Glej, kako lepo se začinja dan Zvonimirja Bajsića (Alojz Usenik). Večer je z nevsakdanjim nastopom popestril mlad žongler Andrej Škedelj, član KPD Bazovica in večkratni spremljevalec dramske skupine na podobnih večerih.

Kot je povedal Alojz Usenik, so pri Slovencih iz Labina in v Raši naleteli na nepričakovano dober odziv in izredno topel sprejem, nastopajočim

pa je čestitala tudi predsednica SKD Istra iz Pulja, Kladija Velimirović.

Predsednik Društva Slovencev Kristian Stepčić Reisman pa je povedal, da je bilo srečanje s člani društva obenem tudi priložnost za povabilo na skorajšnjo skupščino, na kateri se bodo seznanili z dosedanjim delom in s predlogi za dejavnost v prihodnje ter izvolili novo vodstvo.

Marjana Mirković

Izjemen odziv. Loredana Jurković in Alojz Usenik.
Arhiv Društva Slovencev Labin

9. maj
Dan Evrope

V noči na 9. maj 1945 se je v Evropi končala 2. svetovna vojna, nemška vojska pa se je iz južne Evrope umikala skozi Slovenijo. Poveljnik celotne nemške vojske v Jugoslaviji Alexander Löhr je v Topolšici slovenskim partizanom podpisal brezpogojno vdajo nemških okupacijskih sil. Zgodaj zjutraj tega dne so enote partizanske vojske vkorakale v Ljubljano in na ljubljanskem gradu oznanile, da je konec štiriletne okupacije, kmalu na to pa se je prvič oglasila kukavica radia Svobodna Ljubljana.

9. maj vse evropske države praznujejo kot dan zmage nad nacizmom in fašizmom, saj je začela veljati brezpogojna kapitulacija Nemcev, ki so jo podpisali dva dni prej v Reimsu. S tem se je v Evropi uradno končala 2. svetovna vojna.

V spomin na ta dan je potekalo več prireditev, ena izmed njih je tudi tradicionalni pohod po ljubljanski Poti ob žici.

Več: www.rtvsllo.si, www.siol.net

Osvoboditev Ljubljane leta 1945 je na ulicah pričakala množica ljudi. Foto: www.rtv slo.

Stara celina pa 9. maja praznuje tudi obletnico začetka evropskega združevanja, v spomin na dan, ko je leta 1950 tedanji francoski zunanji minister Robert Schuman prebral deklaracijo oz. poziv k združevanju proizvodnje premoga in jekla med evropskimi državami. Deklaracija se je slabo leto dni pozneje, 18. aprila 1951, uresničila v ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo, h kateri so pristopile Francija, Nemčija, Belgija, Nizozemska, Luksemburg in Italija. Schumanov načrt pa velja za prvi korak združevanja evropskih držav in ga EU zato obeležuje kot "rojstni dan Evrope".

Marjana Mirković

9. maj Črna ovca, Baška

Na letošnji Črni ovci, že tretji zapored, je bila planinska skupina KPD Bazovica organizator planinskega dela te zelo zanimive prireditve, s katero Baščani začenejo turistično sezono. To je bilo razvidno tudi iz uradnega plakata prireditve, napovedano pa je bilo tudi na radiu in v časopisju in je vsekakor pomenilo tudi veliko odgovornost. Letos se je planinski pridružila tudi fotokupina s posebno nalogo: postaviti razstavo fotografij na mrgarjih Ljubimer. Kaj so mrgarji, je bilo na straneh Kažipota že pojasnjeno. Planinski vodniki PS KPD Bazovica in

Razstava je odprta! Foto: Andrej Grlica.

PD Duga so popeljali čez petdeset planincev in turistov skozi dolino in vasico Batomalj na hrib Gradac ter naprej do mrgarjev Ljubimer. Za pot so značilni enkratni razgledi na dolino in proti Kvarneriću ter drugim kvarnerskim otokom. Medtem so fotografi postavili razstavo v prostoru, ki se je pokazal kot zelo zanimiv za takšne prireditve. Vodja planinske skupine sem zaradi zdravstvenih težav ostal v Baški, v senci in ob mrzlemu pivu. Sicer sem malo tečnaril po radijski zvezi (nova pridobitev KPD Bazovica, op. ur.), ampak to je skoraj normalno, če sam ne sodeluješ pri akciji. Po končanem pohodu so fotografi razstavo prenesli v mesto in jo še drugič postavili na odprtemu prostoru, in sicer na trgu Placa. Tako si je razstavo lahko ogledalo še neplaninsko občinstvo. Medtem se je v Baški dogajalo mnogo drugega zanimivega: jadralna regata, tekmovanje v kuhanju jedi iz jagnjetine, izdelava valjčičev (posebnih domačih testenin), predavanja, koncerti, gledališče, folklor, zvončarji ipd. Za naslednjo Črno ovco se bodo planinci morali spet domisliti česa izvirnega in zanimivega!

Darko Mohar

Prihod planincev na mrgarje Ljubimer. Foto: Andrej Grlica.

12. maj Nebotičnik smrti, Čandekova 8 Space attack 1

Karlo Dragan Došen za pristne medčloveške odnose. Foto: Večernji list.

Umetniški fotograf Karlo Dragan Došen je novo umetniško akcijo poimenoval Intervencija v prostoru. Izvedel jo je pred blokom, v katerem stanuje, in ki je pred leti postal na Reki splošno znano in nevarno poslopje, imenovano Nebotičnik smrti, zaradi plošč na pročelju, ki so zaradi dotrajanosti dolgo grozile stanovalcem in mimoidočim. Prekril se je z ribiško mrežo in tako, kot pojasnjuje, želel opozoriti ljudi, naj več pozornosti usmerijo duhovni, ne pa zgolj tehnični plati mreženja, in stikom med ljudmi.

Marjana Mirković

15. maj
Slovenski dom KPD Bazovica
Špringer in Lisjak, razstava

V okviru sodelovanja z društvi v Sloveniji sta se v Slovenskem domu KPD Bazovica tokrat predstavila člana mariborskega društva likovnih umetnikov, Milan Špringer in Lado Lisjak. Razstavo je odprl predsednik društva Vitomir Vitaz, v kulturnem programu pa je nastopil nekdanji vodja dramske skupine, neutrudni reški gledališčnik Alojz Usenik. Z doživeto recitacijo pesmi Zdomec Slavka Arbitra je ganil marsikaterega obiskovalca, enako kot z vedno aktualnim monologom iz Cankarjevega Hlapca Jerneja in njegove pravice. Glasbeni del je z igranjem na flavto izpolnila dijakinja dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture, maturantka na srednji medicinski šoli in bodoča ljubljanska brucka Ines Turk.

V druženju in priložnostnih pomenkih sta bila umetnika, ki sta se na Reki prvič predstavila - na Hrvaškem sta že obiskala Slovenski dom v Zagrebu -, prijetno presenečena nad odzivom občinstva, ki je bilo, kot sta poudarila, enkratno in redko doživeto. Milan Špringer pa je bil, kar je še posebno redko, prijetno presenečen, kot je dejal, predvsem nad pesmijo Zdomec in Usenikovo recitacijo, ki ga je - v ozračju našega pozornega občinstva - ganila do solz.

Marjana Mirković

Milan Špringer, Lado Lisjak in Vitomir Vitaz.

Foto: Marjana Mirković.

17. maj
Predsedovanje Slovenije EU,
Dan slovenske kulture
Idrijska godba na pihala, koncert
Fragmenti, razstava

Prireditev je ob predsedovanju Slovenije Evropski uniji pripravilo slovensko veleposlaništvo na Hrvaškem v sodelovanju z Mestom Reka, reškim Muzejem moderne in sodobne umetnosti ter Slovenskim domom KPD Bazovica.

Za veleposlanika dr. Milana Orožna Adamiča je bil to prvi uradni obisk Reke. Začel ga je v Slovenskem domu KPD Bazovica in tam ga je pozdravil predsednik društva Vitomir Vitaz skupaj s predsednicama svetov na mestni in županijski ravni, Dušanko Gržeta in urednico Kažipota, ter skupino aktivnih članov, posebno simpatično pa je bilo srečanje z najmlajšimi, ki so v okviru Bralnih uric na odru dvorane vadili za nastop. Na krajšem pogovoru se je seznanil z delovanjem in problematiko društva in svetov.

Prvo srečanje v društvu. Foto: Marjana Mirković.

Program z naslovom Dan slovenske kulture je obsegal promenadni koncert Idrijske godbe na pihala, najstarejšega pihalnega orkestra v Sloveniji, ki je leta 2005 praznoval že 340. obletnico. Deluje v okviru Glasbenega društva idrijskih rudarjev in šteje 50 članov, ki so se na reškem Korzu predstavili s klasičnim promenadnim koncertom s koračnicami in zimzelenimi melodijami, v njem pa žal zaradi dežja ni moglo uživati veliko poslušalcev. Veliko večjega odziva pa je bila deležna razstava Fragmenti, ki sta jo v Mali galeriji, prav tako na Korzu, pozneje odprla veleposlanik dr. Milan Orožen Adamič in reški župan Vojko Obersnel. Razstava sodi v okvir 60. obletnice MMSU in Mednarodni dan muzeja (18. maj), ki poteka pod geslom Muzeji kot spodbujevalci družbenih razvojnih sprememb. Na ogled so dela slovenskih slikarjev in kiparjev iz zbirke reškega muzeja moderne

Dr. Milan Orožen Adamič s članicami županijskega sveta kot organizatorja bralnih uric, Loredano Jurković in Jasno Zazijal Marušič ter najmlajšimi in mamo Kristino. Foto: Marjana Mirković.

in sodobne umetnosti, razstavo pa je postavila kustosinja Milica Dilas in zanjo, enako kot za lepe besede in spremljajoč katalog, požela veliko pohval in čestitk. Razstava je zamišljena kot soočanje poznega modernizma in postmodernizma, oziroma dela poznega modernizma, nastala v kiparstvu in slikarstvu petdesetih in v začetku šestdesetih let, s postmodernističnimi deli iz obdobja osemdesetih let minulega stoletja. Veleposlanika in predstavnike slovenskih organizacij je sprejel tudi reški župan Vojko Obersnel. Omenil je tridesetletno sodelovanje med Reko in Ljubljano, ki je v devetdesetih

Mimoidoči so kljub slabemu vremenu prisluhnili vedrim zvokom. Foto: Marjana Mirković

letih počasi zamrlo, toda mesti sta ga znova vzpostavili in med njima danes poteka kulturna izmenjava, ki se širi s spoznavanjem izkušenj s področja lokalne samouprave. Za Reko pa so posebej dragocene izkušnje Ljubljane v pripravah na članstvo v EU. Za določene napetosti med državama je reški župan ocenil, da so te v glavnem posledica dogodkov dnevnih politike. Znova pa je pohvalil dobro organizirano slovensko skupnost in njeno vraščeno

pisano reško okolje, v katerem v več kot dvajsetih organizacijah delujejo pripadniki trinajstih narodnih manjšin, slovenska pa je med najprepoznavnejšimi.

Veleposlanik dr. Milan Orožen Adamič je med drugim izrazil podporo Hrvaški na poti v članstvo v EU in izrazil prepričanje, da bi RS in RH lahko pred tem rešili medsebojna nesoglasja. Izpostavil je dobro gospodarsko sodelovanje in pri tem opozoril na pomen povezovanja severnojadranskih pristanišč Reke, Kopra in Trsta, ki bi se - namesto medsebojne konkurence - morala združevati in tako postajati protiutež severoevropskim lukam. V tej zvezi je napovedal tudi bližnje srečanje, namenjeno razširitvi jadransko-jonske pobude, in načrtovano vlaganje EU v razvoj južnega dela Evrope, pri čemer je zelo pomembno prav povezovanje na lokalni ravni.

Na sprejemu so bili poleg župana Obersnela navzoči še njegovi sodelavci: namestnik predsednice Mestnega sveta Željko Jovanović, županov namestnik Đani Poropat in vodja oddelka za kulturo Ivanka Persić. V spremstvu veleposlanika se je srečanja udeležil tretji sekretar Roman Weixler, zadolžen za področje kulture, v imenu slovenskih organizacij pa predsednik Zveze slovenskih društev na Hrvaškem Darko Šonc, predsednik Slovenskega doma KPD Bazovica Vitomir Vitaz, članici UO društva Tanja Fučak in Marijana Košta, ki je kot (nekdanja) tajnica skrbno usklajevala tudi ta dogodek. Sveta slovenske narodne manjšine na ravni mesta in županije sta predstavljali predsednici Dušanka Gržeta in urednica Kažipota.

Marjana Mirković

Darilo reškemu MMSU, delo akademskega slikarja Lojzeta Logarja. Foto: Istog Žorž.

21.-24. maj
Trst, Koper, Umag
Forum Tomizza

Milan Rakovac: "Ne moreš biti dober Slovenec na Obali, če nisi tudi košček Italijana in Hrvata. In obratno."

Forum Tomizza, literarno-znanstveno srečanje, je posvečeno premišljanju o preseganju meja in združevanju narodov na obmejnem prostoru ter ideji sožitja. Ta preveva tudi literarni opus istrskega književnika Fulvia Tomizze (1935-1999), po katerem se imenuje in ki je preminil osem let pred padcem italijansko-slovenske meje, ki je zaznamovala njegovo literarno in življenjsko pot. Forum je potekal v Trstu, Kopru in Umagu, spremljali pa so ga zanimivimi umetniški večeri Artlstra in izdaja zbornika (FT 2005-2007). Z letošnjimi gosti iz Bosne in Hercegovine (Nenad Veličković, Sarajevo), Kosova (Edi Shukriu, Priština) in Srbije (Saša Ćirić, Beograd) je prireditev presegla dosedanje okvire in s Tržaškega, Primorske in Istre posegla v prostor širše regije. Že deveto srečanje zapored je potekalo pod geslom Off Limits, Ni dostopa, ki ponazarja omenjeni obmejni prostor, stičišče treh glavnih evropskih kultur - slovanske, germanske in latin-ske -, in je povzelo v obravnavo človekove usode, tragične zgodovinske poražence in prepovedi, namenjene navadnim smrtnikom, postavljanje meja, vzroke zanje in njihovo preseganje. Na to temo je bil razpisan tudi mednarodni literarni natečaj Lapis Histriae za izvorno in še neobjavljeno delo, napisano v enem od regionalnih jezikov ali narečij. Letošnjo nagrado Forum Tomizza, katerega organizatorji so Primorske novice, Mestna knjižnica Umag in Skupina 85, ob večinski finančni pomoči Istrske županije in Mesta Umag, je prejela mlada Zagrebčanka Ivana Peruško, za povest Spavači. Forum je znova pritegnil vrsto znanih imen in zanimivih gostov, ki so spregovorili v okviru teme Off limits, Ni dostopa, imenovani po napisih, ki so preplavili Nemčijo po drugi svetovni vojni, po njih pa se je imenoval tudi prvi protiameriški roman avtorja Hansa Habeja, madžarskega juda. Izraz je še vedno v ameriškem besednjaku, pa tudi na univerzah, za številne študente, ki prihajajo s Kitajske, Indije, Irana ...kulturalna animoznost kot prepoved vedno ostaja za tiste, ki so izključeni, je menil glavni pobudnik

foruma in zagret zagovornik ohranjanja istrske identitete in ustvarjalnega hrvaškega, slovenskega in italijanskega prepletanja, pisatelj in publicist Milan Rakovac. Izrazil je bojazen, da bi reka Dragonja postala naš novi berlinski zid. Nenad Veličković iz Sarajeva je na primeru učbenikov opozoril, da nacionalizem prihaja iz šol, zlorablja književnost in se prek nje promovira in skupaj z resnico postaja sredstvo za manipulacijo v času, ki je nekdanjo komunistično ideologijo zamenjal z versko, in v katerem se soseda pretvarja v sovražnika.

Med gosti srečanja v Kopru, na Univerzi na Primorskem, je bil tudi znani hrvaški publicist, kritik in pisatelj Igor Mandić. Postavljanje meja je po njegovem mnenju naravno in ima svojo vrednost v zgodovini človeštva, ki se je z omejevanjem tudi civiliziralo. Priznava pa, da je na družbeni ravni to seveda drugače. Dodaja, da se strinja z videmsko profesorico Roberto Altin, ki je pred njim duhovito omenila, da smo vsi sicer proti postavljanju meja, vendar se ne moremo utopiti v nekem udobnem svetovljanstvu na način Benettona, ki želi s svojo simboliko pokazati, da se imajo vsi radi, a od tega nihče nima ničesar, razen tega, da postane potrošnik. Črnogledlo pa ocenjuje razmere na Hrvaškem: kljub napredku pri zagotavljanju manjšinskih pravic so Srbi izključeni, in to na premeten, zahrbtn in prikrit način, pravi. Rešitev vidi v celotnem razvoju, od družine in pedagoškega procesa do zavzemanja večjega števila intelektualcev in v boljših komunikacijah v tej smeri.

Marjana Mirković

Srečanje v Kopru je potekalo v prostorih UP.

Foto: Marjana Mirković.

NAPOVED JUNIJ

29. maj - 1. junij

Varaždin

Hrvaško-slovenske etnološke vzporednice
Kultura, identitete, ideologije meja
Ena meja, dve etnologiji?

10. srečanje, ki se bo začelo 29. maja, bo napovedala okrogla miza o prijavah na mednarodne projekte, sledili pa bodo zanimivi prispevki v okviru več tematskih sklopov. Naslov prvega bo Kulturna regija Evropa - kulturni regionalizmi, namenjen pa bo pomenu in vlogi dediščine, njenemu vključevanju v projekte s področja turizma, vrednotenju kulturnih znamenitosti in kulturni biografiji izoliranega območja.

Drugi tematski sklop Pogled čez mejo bo obravnaval liminalno etnografijo in vprašanje etičnosti v humanističnih raziskovanjih, kulturnozgodovinska določila panonske evroregije, stavbe ob meji, konstrukcijo Drugega v potopisu Črna ovca, sivi sokol Rebecce West, plemenski patriarhizem kot prestopitelja meja, meje in ljudi v dolini Idrije, mejne reke med Slovenijo in Italijo ter zaposlovanje prebivalcev Medmurja onkraj meje, v filmskem večeru pa bodo po uvodu Naška Križnarja predvajali filma Mesto na travniku avtoric Anje Medved in Nadje Velušček ter Križnarjevo Srce onkraj meje. Naslovna tema tretjega sklopa bo Ženske - meja in obrobje, udeleženci pa bodo med drugim obravnavali simbolne jezikovne podobne, meje bratstva in sestrinstva ter izseljenke kot prenašalke, oblikovalke in nosilke ženskih vrednot v izražanju etnične identitete.

Marijana Mirković

1. junij

Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica

Občinska revija pevskih zborov in skupin

MePZ KPD Bazovica pod vodstvom Franja Bravdice bo tudi letos gost na bistriški Občinski revija pevskih zborov in skupin. Tokrat bodo nastopili na prvem koncert revije, skupaj z naslednjimi zbori: MoPZ Dragotin Kette, MePZ DU Avgust Šuligoj Ilirska Bistrica, CMePZ Zvon in MePZ Tabor Kalc 1869 Knežak.

Organizator srečanja je Javni sklad za kulturne dejavnosti v sodelovanju s KŠD Koseze.

Igor Štemberger

5. junij, svetovni dan varstva okolja
Prirodoslovni muzej, Reka
Galerija Atrij ZRC SAZU, Ljubljana
Naravna dediščina otoka Suska

Prirodoslovni muzej na Reki in znanstveno-raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani bosta ob svetovnem dnevu varstva okolja pripravila zanimivo razstavo z naslovom Naravna dediščina otoka Suska. Razstava bo najprej odprta na Reki, dan pozneje še v Ljubljani.

Kot piše v lepo oblikovanem in vsebinsko bogatem katalogu, je Susak, od kopna najbolj oddaljen otok v Kvarnerskem zalivu, eden najbolj nenavadnih otokov v Jadranskem morju in od nekdanj privlačen za znanstvenike in ljubitelje narave. Naravnim značilnostim dajejo poseben značaj do devetdeset metrov debeli nanosi puhlice, ki po celem otoku prekrivajo zakrasele apnenčaste stene in starejša tla. V preteklosti je človek s svojim delovanjem bistveno spremenil življenjske razmere na otoku in s tem tudi njegov živi svet. Otočani so že sredi 18. stoletja več kot devet desetina njegove površine uporabljali za gojenje vinske trte in tako naravni življenjski prostor skrčili skoraj izključno na morsko obalo. Zanimivi rezultati florističnih raziskav iz sredine 19. stoletja, kot npr. najdba ravnenskega trsa in imperate iz družine trav, so domače in tuje botanike vzpodbudili k nadaljnjim raziskavam. Za otok Susak so zabeležili okoli 400 rastlinskih vrst, nekatere so redke in ogrožene, lokalno ali širše (obalni mleček, morska možina), zavarovane tudi z mednarodnimi predpisi. Va-

Iz kataloga

rovanju teh rastlin in njihovih rastišč, kot je npr. peščena morska obala v zalivu Bok, bi bilo potrebno posvetiti posebno pozornost. V dosedanjih raziskavah podmorja otoka Suska so raziskovalci zabeležili osem življenjskih združb, skladno s Sredozemskim akcijskim načrtom bi bilo potrebno varovati tri združbe ter nekatere vrste alg, višjih rastlin in živali. Najpomembnejša je dobro razvita združba z morskimi cvetnicami pozejdonko, ki do globine dvesto metrov obkroža skoraj celoten otok. Pomembne so tudi združbe, razvite na čvrstih tleh, kot npr. združbe rdečih in rjavih alg.

Marjana Mirković

6. junij, 19.00
Slovenski dom KPD Bazovica
Foto impresije, razstava

Nova razstava fotografske skupine se imenuje Foto impresije, na njej pa se bodo s fotografijami predstavili Petra Aničič, Ilija Dadasovič, Jasmina Dlačič, Anita Hromin, Dionis Jurič, Marijana Košuta, Nina Lekić, Ana Lipovac, Ivona Novaković, Ira Petris in Istog Žorž, ki je tudi mentor.

Marjana Mirković

Povabilo na razstavo. Foto: Ira Petris

Fotografiranje kot konjiček. Ana Lipovac.
Arhiv KPD Bazovica.

7. junij
Arboretum, Volčji potok
Ko pesem srca vname

Na dvanajstem srečanju pod naslovom Ko pesem srca vname bo sodeloval tudi MePZ KPD Bazovica, ki ga vodi Franjo Bravdica.

Prireditev, ki združuje zbornice in pevske skupine od Čedadada do Monoštra, bo potekala v prelepem okolju Arboretuma v Volčjem potoku, organizator pa je kulturno humanitarno društvo Alvaldor Cerkno iz Kamnika.

Marjana Mirković

Francoski vrt, Arboretum, Volčji potok.

Foto: www.arboretum.si

7. junij
Izlet na Samarske stene

Lani smo obiskali severni del Samarskih sten, letos bomo južnega. Samarske stene so labirint apnenčastih skalnatih vršičev v pragozdovih Gorskega kotarja v bližini Mrkoplja. Labirint je izredno težko prehoden, pravzaprav gre za označeno brezpotje s krajšimi plezalnimi vzponi na vrhove posameznih skupin. Plezanje za „šodrovce“ ni preprosto, ker v skalah niso postavljena varovala. Planinci upamo, da bo pohod vsaj tako zanimiv in adrenalinski, kot je bil lanski.

Darko Mohar

11. junij, 19.00, 20.00
Slovenski dom KPD Bazovica
Svet SNM PGŽ, seja
SVET SNM Reke, seja

Na dnevnem redu ločenih sej obeh svetov se bodo zvrstila najpogostejša vprašanja: pregled storjenega programa, finančnega stanja in načrti za prihodnje. Govor bo tudi o nekaterih novih pobudah in nadaljevanju starih.

Seja županijskega sveta, ki jo bo kot predsednica vodila urednica Kažipota, bo odprta, vabljeni vsi zainteresirani.

Marjana Mirković

14. junij, 20.00
Slovenski dom KPD Bazovica
Schönwiesen, gledališka skupina
ZIK Črnomelj

Gostje iz Bele krajine so na odru Slovenskega doma na Reki že nastopali aprila 2005 z uspešnice Hamlet v Dolenjih Guzincih Iva Brešana in nam pozneje pripravili tudi večer v okviru Župančičeve frulice, srečanja mladih pesnikov in recitatorjev.

Kot piše na njihovi lepo oblikovani, informativni in ažurirani spletni strani, je gledališka skupina v desetih letih pripravila devet gledaliških predstav in sto odrskih nastopov po Sloveniji, na avstrijskem Koroškem in Hrvaškem. V teh letih se je v skupini zvrstilo kar 37 igralcev.

Besedilo za zgodovinsko dramo Schönwiesen - Zadnji up gospode Črnomaljske (1911) je napisal avstrijski zgodovinar in dramatik Gottlieb August Crüwell, prevedel pa Janez Weiss. Režija je delo vodje skupine Helene Vukšinič, scenografija Uroša Strugarja in Andreja Tomca, kostumi Antona Starca, glasbo je izbral Silvester Mihelčič, za luč in ton pa je poskrbel Leopold Šterbenc.

Predstava je imela premiero 6. februarja, ob občinskem prazniku in praznovanju 600. obletnice prve omembe Črnomlja kot mesta. Dramo, ki je postavljena v leto 1774, so ob 600. obletnici prve omembe Črnomlja kot mesta (2007) v dunajski knjižnici odkrili črnomaljski zgodovinarji, nato jo je prvič v slovensščino prevedel Janez Weiss. Kot piše Helena Vukšinič, je gledališka skupina želela v letih, ko Črnomelj praznuje omenjeni jubilej in 780. obletnico ustanovitve črnomaljske župnije, s svojim delom prikazati del zgodovine, ki kaže lokalno, predvsem pa mednarodno okolje in okoliščine,

ZIK Črnomelj. Foto: www.zik-crnodelj.eu

ki naj bi zaznamovale gospodo Črnomaljsko v 18. stoletju. Čeprav ne temelji na zgodovinskih dejstvih, pa drama kaže na to, da smo bili Slovenci že davno del evropskega naroda in da so bile povezave med evropskimi gospodarstveniki in bančniki nujne že od nekdaj. Obenem pa je predstava Schönwiesen - zadnji up gospode Črnomaljske klasična (melo)drama z domovinsko, ljubezensko in celo nadnaravno tematiko. Kaže na povezanost med vsemi zgodovinskimi obdobji in prostori, obenem pa tudi na brezčasnost temeljnih človekovih dilem in vrednot.

Predstavo bodo odigrali: Toni Mavrič (grof Ka-

Plakat za predstavo. Foto: www.zik-crnodelj.eu

jetan Črnomaljski), Jaka Birkelbach (Erazem, njegov sin), Slavko Pavlakovič (Matija Haidvogel), Karmen Ambrožič (Matilda, njegova žena Mouche), Petra Majdič (Marija Terezija, hči obeh, Marresi), Mojca Breznik (grofica Viktorina Črnomaljska, mati Matilde), Andrej Tomc (markiz Saint Germain), Dušan Kure (knez Cobenzl), Samo Tomc (Ferdinand Maurenprecher), Fanika Hutar (Leopoldina, hišna in Kajetanova služabnica), Monika Mušič (Zenzi, sobarica v gostišču Pri divjem možu).

Več: www.zik-crnodelj.eu

Marjana Mirkovič

Osrednji pobudnici uspešnih nastopov gledališke skupine, njeni ustanovni članici in ves čas aktivni igralki Jasni Šeruga Muren je na spletni strani v spomin med drugim zapisano, da se je Jasna, sicer Ptujčanka, po poroki v Črnomelj, kjer si je ustvarila družino in se zaposlila na Zavodu za izobraževanje in kulturo, zavzeto in pogumno lotila kulturniškega ustvarjanja, pri čemer "je bila več kot uspešna ... Od nekadaj si je želela nastopanja na odru, hrepenela po žaru gledaliških luči, sanjala o odrski utvari. S svojo vztrajnostjo in optimizmom je obnovila gledališko dejavnost, bila je pobudnica in ustanovna članica ter ves čas aktivna igralka gledališke skupine ... Angel v prvi predstavi, dirigentka v drugi, ženska nerazumljivega in nerazumljenega jezika v tretji, pripovedovalka pravljice v naslednji in nazadnje tragična učiteljica v pokvarjeni družbi (v tej vlogi smo jo spoznali tudi na odru reškega Slovenskega doma, op. ur.) ... Vse te vloge so bile tako njene, kot je bila ona njihova. Razdala se je do golega, ponudila občinstvu svoje srce in razgalila dušo. Vsaka predstava je bila zanjo nova priložnost ne le za nastop, za izražanje lepega, smešnega, zanimivega, ampak predvsem za notranjo rast, za zorenje. Vedno je hotela več, ves čas je vztrajala, da je samo najboljšo dovolj dobro za nas."

Marjana Mirković

Jasna bo vedno z nami. Kot učiteljica v predstavi Hamlet v Dolenjih Guzinjih.

Foto: www.zik-crnomelj.eu

Velebit že tradicionalno obiščemo vsaj enkrat na leto, saj je to eno od lepših gorij v Evropi. Še vedno komercialno neizrabljeno, z izredno divjimi predeli. Obisk Velebita zaradi malo oskrbovanih koč zahteva kar malo več planinske izurjenosti in iznajdljivosti. Veliki Kozjak leži v Severnem delu Velebita in je kar lep cilj za enodnevni izlet.

Darko Mohar

Tradicionalno množično vsakoletno srečanje pevskih zborov iz Slovenije in zamejstva je tudi letos na programu mešanega pevskega zbora KPD Bazovica (zborovodja Franjo Bravdič), dolgoletna gosta na največjem pevskem srečanju v Sloveniji sta tudi MePZ Slovenski dom iz Zagreba (zborovodja Franc Kene) in MePZ SKD Triglav iz Splita (zborovodja Tatjana Kurajica), od lani pa tudi MePZ Encijan SKD Istra iz Pulja (zborovodja Paola Stermotič).

Zbori s Hrvaške bodo nastopili tudi na predvečer srečanja, na koncertu slovenskih zborov iz drugih držav, ki bo potekal v OŠ Šentvid pri Stični.

Program koncerta:

MePZ Encijan SKD Istra, Pulj

Paola Stermotič: Ne ouri, ne sejaj

(prekmurska ljudska)

Fran Gerbič: Lovska (F. Gerbič)

Mojmir Sepe/Paola Stermotič: Bele ladje

(G. Strniša)

MePZ SKD Triglav, Split

Miroslav Vilhar: Na jezeru (M. Vilhar)

Kad si bila mala Mare (dalmatinska ljudska)

Tadej Hrušovar/M. Fabiani: Dan ljubezni

(D. Velkaverh)

MePZ KPD Slovenski dom, Zagreb

Oto Čeru/J. Leskovar: Dve beli brezi

(Z. Rafolt)

Uroš Krek: Micika v pungradi rože bere

(porabska ljudska)

Ubad Vrabec: Gularja sen tiela jmeit

(tržaška ljudska)

MePZ KPD Bazovica, Reka

Jakov Gotovac: Omili mi u selu divojka
(dalmatinska ljudska)

Anton Schwab: Škrjanček poje
(štajerska ljudska)

Emil Adamič/Miro Kokol: Jurjevanje (F. Žgur)

V prvem polletju 2008 je Tabor pevskih zborov vključen tudi v uradni kulturni program, ki spremlja predsedovanje RS EU. Ogledali si ga bodo najvišji predstavniki vseh evropskih držav članic EU in Evropske komisije, ki bodo v tistem času zasedali v Ljubljani.

Tako bo prireditev pomemben prikaz množičnega pevskega delovanja v Sloveniji in lepa možnost za množično druženje pevcev, povabili pa so tudi pevske zборе iz vseh držav članic EU. Na predvečer Tabora bodo imeli koncerte po Sloveniji, kjer bodo predstavili svoje ljudske pesmi, na Taboru pa se bodo nekajkrat pridružili izvajanju skupnega sporeda.

Več: www.jskd.si

Marjana Mirković

24. junij, 19.00

Slovenski dom KPD Bazovica
Arhivsko gradivo reškega DAR
o Ilirskobistriškem, razstava

V okviru praznovanja dneva državnosti RS in RH bo organizirana predstavitev arhivskega gradiva z območja Ilirske Bistrice, ki ga hrani Državni arhiv na Reki (DAR). O gradivu bosta spregovorila ravnatelj reškega arhiva Goran Crnković in arhivar Boris Zakošek, v kulturnem programu pa bo nastopil MePZ KPD Bazovica, ki ga vodi Franjo Bravdica.

Gre za razstavo, ki je bila marca odprta v knjižnici Makse Samsa v Ilirski Bistrici in o kateri je Kažipot že pisal v aprilski številki.

Marjana Mirković

Iz gradiva reške kvesture: dokumentacija iz policijskega dosjeja Janeza Kalana, župnika v Knežaku, o njegovem tajnem političnem delovanju in poučevanju v slovenskem jeziku.

Foto: Marjana Mirković.

Karlo Bubnič z dvema punčkama, ena je verjetno Draga Šuligoj, fotografija je najdena v njeni hiši. Draga Šuligoj je skupaj z Vido Tomšič zbirala pomoč za slovenske internirance v italijanskih koncentracijskih taboriščih (Gonars, Frosinone, Rab), zato sta bili preganjani. Z razstave v Ilirski Bistrici.

Foto: Marjana Mirković.

26.-29. junij

Prva konferenca slovenskih planincev in
gornikov iz sveta in Slovenije
Bled

Konferenco organizira Svetovni slovenski kongres. Potekala bo v dveh delih, kongresnem in izletniškem. Prvi bo potekal v četrtek in petek, 26. in 27. junija, na teme slovensko gornišтво in slovenska narodna identiteta na tujem, zgodovina slovenskega gornišтва, slovenske smeri in slovenski vrhovi po svetu, varstvo vrednot gora in druge. Na konferenci se bodo predstavila tudi slovenska planinska in gorniška društva iz tujine. Sobota je namenjena pohodom in izletom v gore, konferenca pa se bo končala v nedeljo z mašo v Vratih.

Več: www.slokongres.com

Darko Mohar

Bled. Foto: www.bled.si

NAPOVED JULIJ

6. julij
Piknik na Srečanju v moji deželi
Grad Kromberk

Člani Slovenskega doma KPD Bazovica bodo tudi letos sodelovali na prireditvi Srečanje v moji deželi, ki bo tokrat na Goriškem. Letošnje srečanje, ki ga tradicionalno pripravlja Slovenska izseljenska matica (SIM), bo že 52. po vrsti, potekalo pa bo v amfiteatru ob gradu Kromberk. V sodelovanju s prireditvijo Mali princ, ki že vrsto let združuje pevske zборе z obeh strani meje, bodo prvič nastopili na srečanju, prav tako prvič se jim bodo pridružili priseljenci. Nastopila bo folklorna skupina srbskega društva Sloga. Kot piše na spletni strani, SIM tako krepi povezanost med Slovenci, obenem pa daje svoj prispevek k večkulturnemu povezovanju.

Prireditev, ki od vsega začetka poteka prvo nedeljo v juliju, se navadno začne z mašo, ki je na ta dan po vseh cerkvah v Sloveniji namenjena slovenskim izseljencem in zamejcem. Tokrat jo bo predvidoma vodil koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak v konkatedrali v Novi Gorici, v cerkvi pa bo zapel PZ Kredarica iz Novega Sada. V novogoriški mestni skupščini bo sledila slovesna seja Izvršilnega odbora Združenja SIM, zatem pa si bodo udeleženci ogledali grad in grobnico plemiške družine Bourbonov. Srečanje se bo nadaljevalo v amfiteatru na gradu Kromberk; tam bo javno snemanje radijske oddaje Koncert iz naših krajev z voditeljem Janezom Dolinarjem, dobro znanim in priljubljenim tudi med obiskovalci reškega Slovenskega doma. Za dobrodošlico bo zaintrigiral ansambel Vrtnica iz bližnjega Grgarja, na grajskem dvorišču pa bodo udeležence in nastopajoče med drugimi predvidoma pozdravili predsednik RS dr. Danilo Türk kot častni gost, novogoriški župan Mirko Brulc in predsednik SIM Sergij Pelhan.

V kulturnem programu bodo nastopili MePZ iz Aumetza (Francija), PZ iz Niša (Srbija), FS Sloga, gledališka skupina Slovenskega doma KPD Bazovica, pevec Marjan Zgonc, predstavnik Malega princa, ŽePZ Sinji galeb, MePZ Gorica (Italija), MoPZ Fran Venturini iz Trsta (Italija), MoPZ Šempeter pri Gorici (Italija) in primorski pevski zbori s pesmijo Vstala Primor-

ska. Program bo že tradicionalno povezoval Boris Kopitar.

Na predvečer srečanja bo v atriju gradu Kromberk skupni koncert treh pevskih zborov (MePZ Kredarica iz Novega sada in Slovenski pevski zbor Niš, oba iz Srbije, ter MePZ Sontius iz Nove Gorice). Več: www.zdruzenje-sim.si
Marjana Mirković

Grad Kromberk. Foto: www.novagorica-turizem.com

27. junij - 27. julij
Reške poletne noči

Festival bo letos že peti po vrsti, njegov namen pa je predstaviti Reko kot prepoznavno mesto urbanega turizma z bogato in umetniško dognano kulturno ponudbo. Med številnimi izvajalci bodo na programu tudi umetniki iz Slovenije.

Marjana Mirković

1. julij, 21.00
HNK Ivana pl. Zajca
Prêt-à-porter, SNG Maribor

Prêt-à-porter, umetniško izzivalna predstava Baleta SNG Maribor. Foto: SNG Maribor.

Predstava, v kateri se prepletata glasba in ples, je avtorski projekt priznanih glasbenikov Milka Lazarja ter koreografa in baletnika Edwarda Cluga. Izhodišče zanjo je bila Lazarjeva glasba, v kateri je Clug začutil velik vir navdiha, ki mu je odpiral številne interpretativne možnosti. Na odru bo zazvenela iz dveh koncertnih klavirjev dueta Lazar - Gorišek, ki združuje izjemna slovenska glasbenika, skupni poti glasbe in giba pa bo sledilo devet plesalcev.

Marjana Mirkovič

Prêt-à-porter. Foto: www.rtvsllo.si

5. julij, 21.30
Tovarna Torpedo, hala 1
Laibach

Znana slovenska glasbena skupina Laibach, vedno provokativna in inventivna, se bo predstavila s posebnim programom na podlagi albuma Volk, katerega jedro je predstavitev interpretacij državnih himen - med njimi je tudi himna NSK, prve globalne države v veselju.

Marjana Mirkovič

Mednarodni dan različnosti Zadar 2008. Arhiv SKD Lipa.

IZ DRUGIH DRUŠTEV IN SVETOV

SKD Lipa, Zadar
Likovna kolonija, Turanj 2008

SKD Lipa v Zadru je v bližnjem Turnju organizirala likovno kolonijo s člani društva in ustvarjalci iz likovne skupine SKD Triglav iz Splita, Slovenskega doma KPD Bazovica z Reke in študenti ljubljanske akademije za likovno umetnost.

Gostitelj je bil član SKD Lipa slikar Jože Arzenšek, vodja likovne sekcije v društvu. Enotedensko srečanje je potekalo v okviru mednarodnega dneva kulturne različnosti, katerega pokrovitelja sta Mesto Zadar in Zadarska županija, sklenilo pa se je z razstavo v prostorih trdnjave v starem jedru mesta v Domu hrvaške mladine. Dogodek je obogatila citrarska skupina glasbene šole iz Brežic, za pestro gastronomsko ponudbo tradicionalnih slovenskih jedi pa so tudi tokrat uspešno poskrbele članice SKD Lipa. Mednarodni dan kulturne različnosti je spremljal tudi izid 5. številke glasila vseh narodnih manjšin z območja Zadra in županije, Most prijateljstva.

Kot je povedala predsednica SKD Lipa Darja Jusup, so z odzivom zadovoljni organizatorji in udeleženci.

Kolonije sta se z Reke udeležili članici KPD Bazovica Vida Grbac in Marija Omerza, slikarki, ki sta del svojega ustvarjanja že predstavili na več razstavah v društvu in mu v spomin podarili tudi svoje slike, polne življenjske radosti.

Marjana Mirkovič

Marija Omerza je za Kažipot napisala naslednji prispevek.

Turanj 2008

Članici KPD Bazovica Vida Grbac in Marija Omerza sva se udeležili likovne kolonije v Turnju.

V okviru mednarodnega dneva kulturne različnosti je bila pod pokroviteljstvom mesta Zadar in Zadarske županije v Turnju odprta 1. likovna kolonija Turanj 2008. Od 12. do 17. maja jo je organiziralo SKD Lipa iz Zadra. Gostitelja sta bila Ruža in Jože Arzenšek, v imenu organizatorja pa nam je predsednica SKD Lipa Darja Jusup razkazala znamenitosti Zadra - tudi morske orglice smo poslušali.

V koloniji so sodelovali slikarji: Jože Arzenšek - Turanj, Milka Blagdan - Zadar, Vida Grbac - Rijeka, Ivan Kosmos - Split, Zrinka Majica - Sv. Filip in Jakov, Marija Omerza - Reka, Ingeborg Rončević - Vrsi, Mladen Paleka - Zadar in Lenka Završček - Split. Ob koncu kolonije je bila 17. maja v Sv. Filipu in Jakovu postavljena razstava slik, odprta pa je bila do 24. maja.

Turanj je čudovito mesto, polno zelenja, z lepim modrim morjem, rdečimi makii, rumeno brnistro - ogromno lepih motivov za slikanje. Bili smo v prijetnem delovnem okolju, ki sta nam ga omogočila nadvse gostoljubna domačina. Vreme nam je tudi bilo naklonjeno, brez dežja, tako da smo lahko slikali na terasi in dvorišču, kot se vidi na fotografiji.

Marija Omerza

Udeleženci kolonije. Foto: Vida Grbac.

NESPREGLEDANO

Denisu Romcu nagrada za pisanje o slovensko-hrvaških odnosih

Kolumnist reškega dnevnika Novi list Denis Romac je letošnji prejemnik novinarske nagrade Marija Jurić Zagorka v kategoriji novica - poročanje v tisku. Podeljuje jo Hrvaško novinarsko društvo, stroka pa ga je nagradila za pisanje o slovensko-hrvaških odnosih, čeprav bi lahko, kot pravijo v novinarskih krogih, za to konkuriral tudi s svojim preostalim delom.

V zanimivem intervjuju 13. maja je Romac med drugim izjavil: "To, skozi kar smo mi šli v devetdesetih zaradi hard core tudmanizma, imamo danes priložnost videti v Sloveniji. S stališča novinarja je bilo za hrvaške medije slabo, izgubiti Tudmana, pojava Janše pa je dobitek."

Dodaja, da z mladimi v Sloveniji danes komunicira v angleščini, in poudarja, da ga iskreno veseli, da je nagrado prejel prav za pisanje o hrvaško-slovenskih odnosih. Slovenija je zanj, pravi, kot odprta knjiga in najraje ima to področje. Zaradi znanih problemov so hrvaški in slovenski mediji osredotočeni na dve stvari, mejo in nuklearko; problem meje je pravzaprav najbolj iracionalen spopad na tem območju. Državi zaradi političnih oblasti, nesposobnih rešiti problem, tako omogočata nacionalistom in populistom delo, a ti, pravzaprav drobni trzljaji, mečejo senco na vse, v čemer Hrvaška in Slovenija odlično sodelujeta.

Marjana Mirković

Denis Romac. Foto: www.novolist.hr

Avstrija za mesec dni znova uvaja schengenski nadzor

Avstrija bo 2. junija zaradi evropskega nogometnega prvenstva v Avstriji in Švici do 1. julija uvedla schengenski nadzor na svojih mejah, kar pomeni, da bodo avstrijski policisti na mejah Avstrije znova preverjali osebe, ali izpolnjujejo pogoje za vstop v državo. Pomoč pri tem jim bo nudila tudi slovenska policija. Več: www.evropa.gov.si

Marjana Mirković

Presenetljivo poročilo o kriminaliteti po padcu meje

Po podatkih tržaške in koprsk policije se je po vstopu Slovenije v schengenski štivilo prijavljenih kaznivih dejanj v Trstu v bistvu obdržalo na enaki ravni, nepričakovano velik porast pa ugotavljajo pri koprski policijski upravi. Na skupni tiskovni konferenci 10. maja na tržaški kvesturi je bilo rečeno, da so se večja kazniva dejanja na območju policijske uprave Koper v prvih treh mesecih letos pomnožila za celih 150 % v primerjavi z istim obdobjem lani. PU Koper je pristojna za vse postaje na Obali, pa še za Kozino, Sežano, Divačo in Komen. Več: www.primorski.it, www.rtvsllo.si, www.gov.si

Marjana Mirković

Trubarjevo leto 2008

TRUBARJEVO
LETO
2008

Spomenik Trubarju na Goriškem

Primož Trubar je novembra 1563 pridigal v Rubijah na Goriškem, zato so mu 11. maja pred Rubijskim gradom v Sovodnjah ob Soči ob ulici, ki nosi ime po očetu slovenske pisane besede, odkrili doprsni kip. Osrednji pobudnik

postavitve spomenika je družinsko podjetje Rubijski grad, kip pa je po naročilu lastnika Venka Černica izdelal romunski umetnik Dumitru - Ion Serban, ki že vrsto let živi v Vidmu.

Grad je med najpomembnejšimi zanimivostmi sovodske občine, po nekaterih podatkih je bila tam utrdba zgrajena že v srednjem veku; v slovensko zgodovino se je zapisal s Trubarjem, v evropsko pa v času druge gradiščanske in v letih prve svetovne vojne. Grad je bil od leta 1872 v lasti plemiške družine Bianchi di Casalanza, njihov rod ga je obdržal do leta 1986. Zatem je skupina domačinov odkupila grad in posestvo, ki se je razprostiralo nad Rubijami do Vrha, in to pozneje prodala domačemu podjetniku Venku Černicu, ki je začel z načrti za prenovo gradu in preureditev celotnega ozemlja, na katerem je zdaj kmetijsko posestvo Rubijski grad.

Marjana Mirković

Kip v Sovodnjah. Foto: www.siol.net

Potujočo razstavo Vsem Slovincem, ki je svojo pot začela lani na Reki, je organizator - Zavod za kulturo in turizem Parnas iz Velikih Lašč in Javni zavod Trubarjevi kraji - na ogled postavil tudi v kraju Rothenburg na Frankovskem, od koder je svojo pot nadaljevala v Stuttgart in evangeličansko cerkev v Kemptenu, junija pa bo predstavitev v Primus Truber Hausu v Deringenu.

Razstava v Rothenburgu.

Foto: www.zavod-parnas.com

V Rothenburg ob reki Tauberi je Trubar prišel leta 1548, ko je dobil v tem mestecu, ki še danes ne šteje niti 12.000 prebivalcev, službo pastorka. Čeprav je Trubar v Rothenburgu živel skromno, si je prav tam ustvaril družino. Kot je pojasnjeno v knjigi Trubarjev album Mihaela Glavana, se je Trubar oženil z Barbaro Šitar, hčerko kranjskega meščana, ki je na Trubarjevo povabilo na Nemško prišla leta 1549. Primož in Barbara sta imela štiri otroke, zakon pa naj bi bil srečen, čeprav ga je zla usoda končala izredno hitro. Barbara je namreč umrla že okoli leta 1565.

Več: www.rtvsllo.si, www.siol.net, www.gov.si, www.zavod-parnas.com

Marjana Mirković

Rok za prvo prijavo je 15. avgust 2008.

Informacije ob sredah (10.00 - 12.00).

Več: www.vpis.uni-lj.si

Štipendije za Slovence v zamejstvu in po svetu

Štipendije so namenjene Slovincem s stalnim prebivališčem zunaj RS. Javni sklad bo vsako leto objavil razpis, na katerega se lahko prijavijo kandidati, ki bodo vpisani na dodiplomski študij na javno veljavni (akreditirani) izobraževalni ustanovi in javno veljavnem (akreditiranem) izobraževalnem programu v RS za čas celotnega študija. Štipendije bodo namenjene kritju življenjskih in študijskih stroškov studentov iz zamejstva in potomcev slovenskih izseljencev po svetu.

Javni sklad bo predvidoma 20. junija objavil razpis za štipendije za Slovence v zamejstvu in po svetu - Slovence zunaj meja RS za dodiplomski študij v RS za študijsko leto 2008/2009.

Nov kandidat bo predvidoma moral za dodelitev štipendije izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti mora katerega od naslednjih statusov: Slovenec s stalnim prebivališčem zunaj RS, ki ima državljanstvo RS; Slovenec s stalnim prebivališčem zunaj RS, ki ima status Slovence brez državljanstva RS; Slovenec zunaj RS brez državljanstva in brez statusa;
- ne prejema katere od štipendij iz zakona, ki ureja štipendiranje (državne, kadrovske ali Zoisove štipendije), in ne štipendije ali drugih prejemkov za izobraževanje po drugih predpisih;
- ni v delovnem razmerju oziroma ne opravlja samostojne registrirane dejavnosti v RS;
- ni vpisan v evidenco brezposelnih oseb pri Zavodu RS za zaposlovanje;
- ob prvem vpisu na dodiplomski študij ni starejši od 26 let;
- je v študijskem letu 2008/2009 vpisan na javno veljavni (akreditirani) dodiplomski študij na javno veljavni (akreditirani) izobraževalni instituciji v RS in bo na omenjenem študiju pridobil javno veljavno diplomo ter bo ves čas študija vpisan kot redni študent.

Kandidat, ki štipendijo že prejema, mora za nadaljnje prejetje štipendije izkazati le izpolnjevanje pogojev za nadaljevanje dodiplomskega študija in vpis v višji letnik v študijskem letu 2008/2009.

Rok za prijavo na razpis bo predvidoma v drugi polovici septembra 2008.

Več: www.ad-futura.si in e-poštni naslov SloZM@sklad-kadri.si.

Marjana Mirković

Literarna delavnica

V okviru prireditve Prenska srečanja bo 29. junija ob 12.00 na gradu Prem potekala Literarna delavnica kreativnega pisanja (poezija). Delavnica, namenjena poeziji, bo trajala dve uri, vodila pa jo bo Patricija Dodič. Kot piše v vabilu, je s seboj treba prinesiti obilo dobre volje, navdih, pisalo, beležko in morda pesem priljubljene avtorja.

Grad Prem. Foto: www.ilirska-bistrica.si

Udeležba je brezplačna, rok za prijave je 20. junij, naslov pa Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 26, p.p. 58, 6250 Ilirska Bistrica, tel.: +386 5 711 00 90, fax.: +386 5 711 00 91, e-pošta: oi.ilirska.bistrica@jskd.si

Vsak udeleženeec naj do 20. junija pošlje tudi pet svojih pesmi na zgornji naslov ali neposredno vodji delavnice na e-naslov:

patra69@gmail.com

Marjana Mirković

Principia alpske klavzure v reškem Starem gradu

Znano je, da so v starem jedru mesta številni ostanki zgradb iz rimskega obdobja, o čemer pričajo prelepi talni mozaiki in izredno ohranjen kamniti lok, nedavno pa so zaščitna arheološka dela na prostoru nekdanjega poveljstva Principie alpske klavzure potrdila, da se najdišče na Reki lahko kosa s spomeniško dediščino iz tega obdobja v Splitu in Pulju.

Dobro ohranjena alpska klavzura je bila sestav obzidja in trdnjav, namenjenih zaščiti rimskega cesarstva pred vdori germanskih barbarov z vzhoda, segal pa je od Reke do tedanje Emone, današnje Ljubljane, prek Grobnika in območja Klane. V takratni Tarsatici, danes reškem Starem gradu, je bilo glavno vojno poveljništv tega obrambnega sestava.

Arheološka izkopavanja so pokazala, da je bil prostor vojnega poveljništva razdeljen na dve ravni, ki sestavljata odprt trg, tlakovan s kamnom, in povišano teraso ob zahodnem obrobem obzidju, na katerem so odkrili štiri pomožne prostore. Poleg tega je ob severnem robu najdišča odkrit zid, zgrajen iz velikih, pravilno izklesanih kamnitih blokov, ki so del kompleksa. Po mnenju arheologov je ta zid verjetno del nekdanjega hrama, v katerem so se klanjali uradnim rimskim bogovom. Prostor raziskovanja obsega približno četrtno nekdanjega Principia, preostalo je pod temelji okoliških poslopij. Rimsko vojno poveljstvo je

Sestav obzidja kot zaščita pred vdori.

Foto: www.rjeka.hr

bilo namenjeno obrambi Limesa oz. obrambnega obzidja, ki je rimsko carstvo branilo pred barbari in obenem varovalo civilno prebivalstvo, živeče na območju tedanje rimske Tarsatice.

V obilici odkritega drobnega arheološkega gradiva izstopajo okrasni deli noš (zaponke, zapestnice, prstani ...) in večja količina rimskih novčičev, ki pričajo, da gre za kompleks, ki je bil v intenzivni uporabi v obdobju pozne antike; datirani so v 3. in 4. stoletje. Najdeni deli kamnitega okrasja zgradbe (odkrhki, kamnite preklade, kamniti stebri, profilirani marmorni deli) pričajo o reprezentančnem primeru rimske vojaške arhitekture.

Projekt je del programa za oživljanje Starega grada, da bi ta del mestnega središča postal privlačnejši tako za Rečane kot za turiste in vključen v razvoj urbanega turizma, področje, ki ga je Mesto Reka uvrstilo med svoje razvojne prednosti. Več: www.rijeka.hr

Marjana Mirković

Arheologi menijo, da gre tudi za del nekdanjega svetišča, posvečenega rimskim bogovom.

Foto: www.rijeka.hr

Vsem udeležencem slovesnega programa ob 60. obletnici Slovenskega doma KPD Bazovica, ki je potekal na Reki 24. novembra lani, je društvo nedavno poslalo januarsko številko Kažipota in DVD s posnetkom celotnega večera.

Prisrčno zahvalo na naslov KPD Bazovica je v imenu Akademске folklorne skupine France Marolt, ki je nastopila na osrednjem večeru, poslala njena predsednica Ana Eterović. Ana je doma iz Splita, študira v Ljubljani, kot osnovno- in srednješolka pa je bila aktivna in uspešna članica SKD Triglav iz Splita in je s svojimi nastopi večkrat obogatila marsikatero prireditev v društvu.

Ana v zahvali ni pozabila na svoje sedanje društvo in nam sporoča, da obletnice Maroltovcev še ni konec in vse, ki so zamudili 60. jubilejni koncert, med drugim vabi na ples ob Ljubljani. Z njim se bodo vsako sredo v juniju na Dvornem trgu predstavili mimoidočim in jim zapeli, zaplesali in zaigrali. Tako, kot znajo samo oni.

Marjana Mirković

Ana Eterović. Arhiv skupine.

Umrli skladatelj Uroš Krek

5. maja je v jeseniški bolnišnici umrl skladatelj Uroš Krek, ki je ustvarjal za vse glasbene zasedbe, v svojo glasbo pa je rad vpletal folklorne elemente.

Rodil se je 21. maja 1922 v Ljubljani.

Po diplomii na ljubljanski Akademiji za glasbo je kot urednik za simfonično glasbo in pozneje glavni urednik glasbenega programa na radiu Ljubljana do leta 1958 z oddajami prispeval k razumevanju glasbene umetnosti in utrjeval slovensko glasbeno kulturo doma in po svetu. Do leta 1967 je bil sodelavec Glasbenonarodopisnega inštituta Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU), do upokojitve leta 1982 pa je bil profesor kompozicije na Akademiji za glasbo.

Zbiral, zapisoval in preučeval je folklorno glasbeno izročilo z vsega slovenskega etničnega ozemlja, od Rezije do Porabja, ter posnel 13 etnoloških in etnomuzikoloških filmov. Skladal je instrumentalna, vokalno-instrumentalna in vokalna dela, njegovo glasbeno ustvarjanje pa je poseglo tudi na področja dramske, scenske in filmske glasbe.

Za svoje delo je prejel več priznanj, med njimi trikrat tudi Prešernovo nagrado. Bil je redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti SAZU (od 1985), dopisni član te hrvaške ustanove HAZU (od 1977) ter član Evropske akademije znanosti in umetnosti v Salzburgu (od 1993). Več let je bil predsednik Društva slovenskih skladateljev, Slovenska filharmonija ga je leta 1988 imenovala za častnega člana, Univerza v Ljubljani pa mu je leta 1995 podelila naziv zaslužnega profesorja.

Pesmi Uroša Kreka ima na programu tudi mešani pevski zbor KPD Bazovica.

Več: www.siol.net, www.sazu.si, www.rtv slo.si

Marjana Mirković

Uroš Krek. Foto: www.rtv slo.si

Zahvala Mariji Darapi

Urednica Kažipota se v upanju na dobro sodelovanje tudi v prihodnje iskreno zahvaljuje hišnici Slovenskega doma KPD Bazovica Mariji Darapi za pozorno spremljanje in posredovanje obvestil.

Marjana Mirković

Tiskarski škrtat

V napovedi za april na strani 16 v številki 37, april 2008, nam je - poleg zamude - zagodel še tiskarski škrtat. Pravilna napoved je seveda Balinarski turnir. Opravičujemo se vodji planinske skupine Darku Moharju in slikarju Vinku Klovarju, katerega razstava zato ni bila napovedana.

Marjana Mirković

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH
Alagovičeva 30, RH - 10000 Zagreb, RH

Veleposlanik:
dr. Milan Orožen Adamič

Uradne ure:
ponedeljek-petek od 9.00 do 12.00

tel.: + 385 1 63 11 000
faks: + 385 1 61 77 236
el. pošta: vzg@gov.si
spletna stran: <http://zagreb.veleposlanistvo.si>

Konzularne informacije

tel.: + 385 1 63 11 014, + 385 1 63 11 015
faks: + 385 1 46 80 387
konzularni pult (v uradnih urah za stranke):
tel.: + 385 1 63 11 013, + 385 1 63 11 026

Državljanom RS je v nujnih primerih zagotovljen kontakt z dežurnim diplomatom:
med tednom: od 16:30 ure dalje
v času vikenda in praznikov: 24 ur
tel.: +385 98 462 666

Generalni konzulat Republike Slovenije
Mažuraničeva šetalište 1, 21000 Split

Častni konzul RS: Branko Roglič

Uradne ure:
ponedeljek-petek od 9.00 do 13.00

tel./faks: +385 21 389 224
el. pošta:
generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr